

LOGGEGEPRONIES

SETMANARI PORTA - VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIO			
Gerona	1	pesseta trimestre	
Fora	1'25	id.	id.
Extranger..	1'50	id.	id.
Un número, 10 céntims			

Any 1.er

Administració i Redacció

SABATERIA-VELLA 2 1.er

ANUNCIS Y COMUNICATS

TIPOS DE PREUS CONVENCIONALS

De tots los llibres, folletons, etc., que 's remetin á la Redacció, se 'n donarà compte en lo Setmanari.

**BIBLIOTECA PÚBLICA Núm. 34.
GIRONA**

SECCIÓ GENERAL

Réplica á D. Francisco Romaní

Réplica á D. Francisco Romaní

Després de publicats en *Lo GERONÉS* nostres articles «*Valor del Códich Civil segons lo llibre de D. Francisco Romaní*», que *La Renaixensa* y altres periódichs regionals tingueren la benevolència de reproduhir, lo que aprofiuérem aquesta ocasió pera agrahir públicament, no creyem haver de tornar altre vègada á ocuparnos de la mateixa qüestió; pero la circunstancia d' haver merescut del Sr. Romaní la deferència, qu' estimérem com á gran distinció, de dedicarnos un escrit contestant á nostres desmanyats articles, lo que de cor li agrahírem, nos obliga á agafar altre cop la pluma pera sernos cárrech, encare que molt lleugerament, de la contestació donada á la nostre insignificant crítica.

De l' escrit del Sr. Romaní, se 'n desprén real y veritablement que, en lo fons, aquest Sr. entén lo mateix que diguérem en nostre primer article respecte á lo que en realitat deuria compéndre's en lo títol 4.^t del llibre i.^r del Códich Civil, si ha de concordar y guardar perfecte armonia ab l' article 12 del Códich ab relació ab lo 5.^t de la Lley de Bases; donchs encare que en aqueil diu, «tant la declaració de divorci com la de nulitat del matrimoni afeca á ses formes y, per lo tant, lo lloch propi de tractarse'n es en lo títol 4.^t, llibre primer, lo mateix que 'ls efectes, tant los de ferse com los de desferse», declara en cambi que no pot abonar lo fet de no haver lo mandatari del legislador, ço es lo Poder executiu, separat en lo títol 4.^t lo determinat per l' article 5 de la Lley de Bases; y no desmenteix la nostra afirmació de que en lo citat títol 4.^t s' hi contenen articles y, més que articles, seccions enteres, com no soizament la quinta del capítol i.^r que du per epígraf «Dels efectes de la nulitat del matrimoni y dels del divorci» sinó, ademés, la quarta del mateix capítol que regula los drets y obligacions entre marit y muller, y la segona del mateix capítol quin epígrafe es «Disposicions comuns á les dos formes de matrimoni»; que, sense que pugan esser considerades com á desenrotllo natural de les formes de matrimoni, no venen formades per articles que sien de mera referencia á institucions que tinguin son natural desenrotllo en altres llochs del Códich.

Consti, per altre banda, que en nostres articles no 'ns proposarem criticar generalment ni concreta la distribució ó plan de materies seguit en lo Códich, sino únicament combatre lo fet dè que en lo títol 4.^t s' hi comprengan articles que mostran una patent estralimitació en lo que devia comprendre, atés que son contingut vé limitat pe'l l' article 5 de la Lley de 11 de Maig de 1888, regoneguda la lalitut d' espressió del article 12 del Códich Civil, que diu; serán obligatories les disposicions del títol 4.^t del llibre I.

Així, donchs, si'l Sr. Romani no ha pogut probar en son escrit, que tant de veres li agrahím, que les seccions per nosaltres citades no tenen dintre del títol 4.^t més valor que 'l d' una senzilla referencia á altres llochs del Códich, té d' esser rectificat en son llibre, quin mérit som los primers en regonexer, lo següent passatge: «Davant semblantes declaracions no es possible intrigar contra la integritat del present régimen foral, ab lo pretext d' haverhi en lo títol 4.^t llibre 1.^r disposicions diferentes de les que's referexen á les formes de matrimoni, puig totes elles tenen son desenrotlllo en títols separats y ab armonía ab les Bases declarades d' aplicació exclusiva als territoris de dret civil comú», com també l' altre que comensa ab les paraules: «En dit títol 4.^t etc.», quins dos passatges nos portaren á dir que del llibre del Sr. Romani se 'n deduheix que aquest Sr. entén qu' entre l' article 5 de la Lley de Bases y lo 12 del Códich Civil no solzament hi ha armonía y acort respecte de sa intenció ó de l' esperit que 'ls informa, sino que, ademés, hi ha entre ells concordancia respecte á la materialitat de la lletra. Si aquesta opinió

nostra ha de quedar rectificada, té d' esser perque avans quedin rectificats los passatges senyalats del llibre del se-nyor Romaní.

Ab tot lo dit creyém dexar contestada la primera part de l' escrit del Sr. Romaní, celebrant moltíssim que tot ho esperi, sègons diu, dels unitaristes y dels governs de Madrid, ahont es difícil s' acabin los que pensan y obran com los Garnicas y Martínez del Campo, que ab molt santa intenció procuran acabar ab les nostres més venerandes institucions civils.

Passant á la segona part del escrit de D. Francisco Romaní que fa referencia á nostre segon article, hem de dir ab tota ingenuitat que ó anavam complertament fora de test ó 'l Sr. Romaní no s'ha donat compte de que, per més que ell no aduhísa en son preciós llibret l' article 6 del títol preliminar del Códich, aquest article no obstant es adulibile desde 'l moment qu' ho sia lo 5 del mateix costitucional; article per ell aduhit y del qual se serveix pera destruir una font de dret, com ho ha sigut la jurisprudencia durant més de mitg segle, sempre qu' aquesta sia contra Lley, lo mateix en lo cas d' esser aytal jurisprudencia espill d' una véritable costum contra Lley, com en lo de no esser-ho.

Los articles 5 y 6 no poden esser solzament considerats com referents á lo que té relació ab los efectes de les Lleys y dels Estatuts; y á les regles generals pera sa aplicació, puig ells determinan quines fonts de dret, á més de la Lley, s' admeten pel Códich, prescribint esplicitament lo primer la alegació no solzament del desús, sino axí mateix de la costum ó práctica contraria á la Lley, y per conseqüencia la anomenada costum contra Lley y jurisprudència no conforme áb aquesta; y d' una manera implícita, lo segon, les altres fonts de dret, feta excepció de la Lley y la costum local fora de Lley y per lo mateix la costum en totes ses demés espècies y entre elles la general fora de Lley, que á Catalunya ha tingut tanta importàcia, donchs á n' ella se deu la institució dels Heretaments.

Si no poden considerarse com referents als efectes de les Lleys y dels Estatuts y á les regles generals pera sa aplicació, de conformitat á lo preceptuat terminantment per l' article 5 de la Lley de Bases, no poden ni l' un ni l' altre tenir força ni eficacia á Catalunya, essent en conseqüencia improcedent aduhirlos, sense que valga dir que l' article 5 pot tenir dos efectes, l' un en quant determina los efectes de les lleys de comuna observancia segons l' article 12, y l' altre en quant pot afectar á les fonts matexes del dret; puig que no 's comprén cap efecte procedent d' aytal article, que no 's resolgui en lo dels efectes directament produuits per les matexes fonts del dret, tota vegada que les paraules: «Les lleys sols se derogan per altres lleys posteriors y contra sa observancia no prevaleixerá lo desús, ni la costum ó la práctica en contra», no 'ns diuhen altre cosa sino que davant d' una lley escrita no pot oposarse pera impedir sa observancia ni 'l desús, ni la costum ó práctica en contrari, lo que equivaldrá a dir que proscríu la costum contra Lley, lo desús y la jurisprudència en contrari emanada de la descisió dels Tribunals. Y en tant no 's comprén cap més efecte produhit per dit article, quant lo Sr. Romaní, malgraf sos *distingos*, si utilisa en son llibre lo referit article 5 es pera destruir una jurisprudència que tant com ell deplorém, pero que, al terme y á la sì, en algunes materies es una jurisprudència que constitueix doctrina legal en la que avans de regir lo Códich s' hi haursan pogut fundar recursos de casació.

Per lo mateix, si el Sr. Romaní se serveix del article 5 per a privar que nostres lleys sigan supeditades á les costums y práctiques judiciais contraries, nascudes ab anterioritat á la vigència del Còdich, com la doctrina legal, avuy inconsusa, que regoneix á Catalunya la pàtria potestat de la mare; altres, sent us del article sisé que proscriu la costum general fora de Lley, podríen ab igual ratió clamar contra 'ls Heretaments y altres y altres institucions

Convenci's lo Sr. Romaní que l' article 5 es com una

espasa de dos talls, que si talla lo que á nosaltres nos convindria tallar, en càmbi l' article 6, ab ell intimament unit com si fossen un de sol, posat en vigor á Catalunya, destruiria nostres més típics organismes jurídichs, portant darrera seu lo caos y la confusió més espantable.

Per çó, principalment, escriguérem contra'l llibre del Sr. Romani, á quin Sr. desde aquestes modestes planes, axí com agrahim la deferència inmerescuda que ab nosaltres ha tingut, li preguém interposi tot son valiment é influència pera que els nostres representants á les Corts demanin als Cossos Col·legisladors que s'acabi l'anormalitat de coses, en quin los clars y terminants preceptes del legislador son lletra morta en la pràctica dels Tribunals y dels Registres de la Propietat, donchs, per lo que á n'aquestes Oficines fa referència, n'hi hagué prou ab que «La Revista Llegislativa» aconsellás als Registradors qu'acomodessin sa calificació á la Sentencia de 12 de Juny últim, pera que se propassessin á no admetre al registre cap enagènació ni cancelació otorgada per tutor sense la autorisació del consell de família. A nosaltres nos toca tenir de interposar, en un cas de cancelació, recurs governatiu. Si enix, i no quisiéssim ob la seua negació, i la protestant iob mit la associació E. SAGUER Y OLIVET.

L'ENSENYANSA de la Doctrina Cristiana à Catalunya

Avuy que, com diu molt bé lo Sr. Romani, «s' introduíx lo castellà en lo temple de Déu, contrariant l' esperit de la Iglesia y les disposicions eclesiástiques» y que la Sagrada Congregació de Ritus acaba de dictar regles sobre la predicació, recalcant la necessitat de que 'n los sermones no 's tinga altre mira què 'l profit de les ànimes acomodantlos á la intelligencia dels oyents: creyém de la més gran oportunitat tradubir lo principal del excellent article que en l' any 1886 publicá en *La España Regional* lo canonge de la Seu de Barcelona D. Bonaventura Ribas, sobre la obligació d' ensenyar als noys á Catalunya en llengua catalana lo Catecisme, obligació que justifica per medi de nombroses disposicions eclesiástiques y canòniques.

La ensenyansa de la Doctrina Cristiana en lo cor y en la inteligencia de cera de la infancia; la sava qu' ha de donar vida y crexensa á n' aquest arbre que s' anomena nacionalitat perque comprén la colectivitat, que s' anomena regió perque comprén ménos colectivitats, que s' anomena vila y poble perque son més escassos encare sos components, que s' anomena individuo perque es una pedra sola d' aquest edifici quina durada ha d' esser la proba de sa solidesa; d' aquest arbre quines branques son fortes per lo fort y arrelat de son tronch, aquesta ensenyansa ¿té d' esser en forma de nacionalisme ó de regionalisme? ó, pera dirho d' una vegada, la ensenyansa del Catecisme ¿té de ferse en lo dialecte de la província ó en l' idioma de la nació? S' ha de confessar: plantejada la qüestió com a tesis crua y ab la impresió sobtada del primer moment, los interessos de la nació sembla com que se sobreposin al regionalisme; tal vegada per lo absorvent del sistema sens' entranyes quin lema y quins procediments consistexen en sacrificarho tot, tot, en lo altar dels interessos supréms de la nació; pero veurém molt aviat que el drèt positiu cristia anomena matern al llenguatje que no es nacional; y aquest calificatiu tant ric en consideracions tendríssimes, fins pera l' home sols mitjanament pensador, inclina l' ànim ab pes poch menys qu' irresistible, á favor de la forma regionalista en la manera com s' ha d' ensenyar la doctrina cristiana. ¡Lo llenguatje matern! si hi han fixat be fins

·tós i mateixos que en aquest punt han de compartir les nos-
·tres conviccions? Les primeres paraules qu'ab pacient ca-
·rinyo nos feran dir nostres mares y que nosaltres ab di-
·ficultat confegiem en la primera albada de la nostra vida;
·lo llenguatje que va servirnos pera les primeres manifes-
·tacions de nostra racionalitat, y ab quines paraules, dites
·ab l'angélich candor de la infància, s'embadalien nostres
·mares quan en nosaltres contemplavan reproduhides totes
·les belles qualitats, que en un sol noy, en son fill sol, veu-
·hen les mares reproduhides totes les bones qualitats de

tots los fills qu' hi ha á la terra; aquest llenguatge ab que l' innat sentiment religiós del amor matern nos deya, senyalantlo ab lo dit, que en lo cel hi ha un sol Deu, molt, molt avans de que nostres llabis poguessen pronunciar son nom adorable; llenguatge matern, quines paraules foren les soles qu' exclusivament constituiren la parla de la vida de familia, de la conversació mútua de tots los elements que la forman, la parla de les relacions mútues del vecinat y de les comunicacions mútues entre 'ls que nasqueren en la mateixa regió de la pàtria ahont nasquerem; llenguatge matern que 's lo llenguatge en que se 'ns contavan y narravan y s' escrivien les tradicions y llegendas; llenguatge en que se 'ns cantavari en lo breçol aquelles cançons quin esperit y quina lletra avuy mateix paladajém ab gust infinit y que recordarem per segles de segles, si segles de segles durás la existencia curta de l' home sobre aquesta terra de pas que es camí pera altre vida perdurable. Aquest llenguatge, donchs, es per sa essència, per sa significació y porque es part constitutiva de nostre ser, lo qui te 'l dret, la indisputable exclusiva, indiscutible éinalienable per un sempre més, á esser lo llenguatge ab lo qui parlém á nostre Deu, y li demaném y li supliquém y apreném los deberes que á sa magestat infinita nos lligan y los cumplim pràcticament, si hem d' esser dignes de nostres iamortals destins.

Així ho ha comprés la Iglesia que á més d' esser mare de carinyo, sa tendresa, está dotada ab un dò de sabiduría molt major que 'l saber de tots los sabis en lo transcurs de totes les èts y que, sens dubte, pujarà per sobre del saber de totes las generacions que 's succehirán fins á la hora última del dia últim del mon. Notis un fet que es de gran pes pera comprobar lo tema que tenim entre mans y que, així mateix, no dixa d' esser una prova de la Provïdència pera la solicitut amorosa de tots sos fills, en orde á sa salvació, y pera venir en conexió y possessió de la veritat. Quan lo diví Mestre evangelisava á les turbes que ab atany lo seguian per totes les regions de la Judea, no 's hi parlava la llengua oficial de l' imperi, sino la que parlavan los que escoltavan astorats al fill del fuster; y quan sos dexamples comensaren la més colosal de les empreses que pot cabre en la concepció de l' humà enteniment—be que humanament parlant no 's pot esplicar y ab prou feynes se pot concebre—hi havia á Jerusalém munio innombrable de gens de totes les nacions que estan sota del cel (1); y al sentir la primera predicació de l' Evangelio, los Perts y 'ls Medas y 'ls Elamites y 'ls que poblavan la Mesopotamia, la Judea y la Capadoccia, lo Pont, la Assia, la Frigia, la Pamfília y 'ls Romans y 'ls Arabs, nosaltres ohírem cadahú la llengua en la quina som nats (2), cadahú dels que formavan aquell auditori cosmopolita, admirat entenia als apòstols en sa respectiva llengua, parla y dialecte. Aquest es lo punt cardinal de l' Apostolat de la Iglesia, desde que s' estengué pel mon, dirigit y presidit pel pescador de Galilea, fins á la hora present, acomodar la predicació de les veritats eternes, no tant solament á la capacitat dels oyents, sino al llenguatge mateix de les regions ahont viuhen en tota la vasta estensió del mon. Per axó lo missioner, després que per inspiració del cel se sent ab prou amor y ab prou forces pera morir la mort del mártre en mitg dels salvatges de la India, de la Oceania, de la Amèrica, de tots los deserts que trepitja lo peu del home, ja visca en palaus ja en barraques, s' entrega ab eficacia á la dificultosa preparació d' apendre la parla del savi y 'l dialecte quasi bé inàrticulat del salvatge y del hotentot. Punt cardinal es aquest y que, per dirlo així, ha sigut en tots temps la base d' operacions de la Iglesia y punt de mira de sos propòsits, pera la difusió y pràctica de son apostolat; apostolat que may para, ja que, com de tothom es sapigut, á les exploracions de nous continents y als descobriments de noves illes é á la creació de noves factories concorren, s' anticipan ó sequexen molt d' aprop lo zel, la abnegació de aquests homes de Deu, pera qui sacrifici sol lo cel posseix pregi y gloria competents. Notis y tingas en compte que desde fa molt temps la Iglesia catòlica es la institució més poliglota qu' existeix, en la acepció més comprensiva que á n' aquesta paraula se vulga donar.

(Continuarà.)

CÉDULES

Lo plech de condicions de la subasta pera l' arrendament de la cobrança del impost de cédules personals, que l' Arrendatari s' obliga á cumplir, conté la clàusula de que aquest deurà subjectarse á totes les disposicions vigents, sense que fins are s' hagi publicat cap disposició que l' eximesca de subjectarshi.

La Instrucció vigent de l' Impost mana que en lo mes de Març se passin á tots les fulles declaratories, y que si 's caps de familia no les omplen, les ompli l' agent de la Administració, avuy de l' Arrendatari, y les firmi.

(1) Aquest text, com los demés que se citan, està en llatí en lo article del Canonge Ribas. Pera major intelligència de tothom, nosaltres los possem en castellà.

(2) Fets dels Apòstols. Cap. II, v. 8.

Sobre la manera com los agents de l' Arrendatari deuen omplirles, la R. O. de 12 de Juliol de 1893 modifica expressament l' article 26 de l' avans dita Instrucció disposant que: «quan los caps de familia no sápigan ó no vulgan formar dita fulla, ho ferán los agents de l' Arrendatari, prenen per basa lo padró últim, pero fent aquelles modificacions que sien degudament justificades, ESSENT DEBER INELUDIBLE DE LA ADMINISTRACIÓ, AVANS D' APROBAR LO PADRÓ y en lo cas de que les fulles esteses per los agents resultin diferents del padró anterior ja en lo nombre de personnes, ja en la classe de cédulas, notificarlo al cap de família pera sa conformitat ó pera que alegui lo que estimi oportú.» Aquesta disposició tampoc ha sigut derogada ni modificada per cap Lley, Real Decret ni Real Ordre posterior, ni per disposició de cap classe posterior qu' haja sigut publicada en la Gazeta de Madrid, ni en lo Butlletí Oficial de la província, y puga tenir per consegüent força d' obligar.

Així meteix l' article 27 de la Instrucció disposa que «una vegada reunides aquestes fulles declaratories.. se redactarà 'l padró previngut en l' article anterior, en lo qui se consignarà AB REFERENCIA Á LES FULLES los noms de font y de casa de l' interessat, etat, estat y domicili, y com á demostració de la basa per quina tributa al impost» lo que satisfà per qualsevol dels concepctes contributius, si no es cap de familia major de 14 anys y si es jornaler ó criat, marcantli per aquests datos la classe de cédula que li correspongi.

Segons la esmentada R. O. los expedients de defraudació no's poden acumular y s' han de sustanciar per separat.

Per lo plech de condicions també s' obliga l' arrendatari á satisfer á la Hisenda los plazos de l' Arrendament en dies marcats y als Ajuntaments l' import dels recàrrechs municipals que 's hi correspongan á mesura que vagí realisant la cobrança de les cédulas, sots pena de reacció del contracte é indemnisiació als perjudicats dels perjudicis que 's hi hagi ocasionat.

Los Delegats d' Hisenda y demés funcionaris de la Administració provincial, donaran als arrendataris son més eficis auxili pera que AB SUBGECCIÓ Á LES REGLAS DE LA INSTRUCCIÓN pugan aquests fer la cobrança ab la normalitat deguda. Son paraules de l' avans dita R. O.

Ademés la Instrucció ja citada prevé «que per cap motiu se consentirà als Ajuntaments (avuy al Arrendatari) que dexi de realisar la formació dels padrons en le terme senyalat en l' article 26 de la mateixa» y que 's Delegats d' Hisenda, à proposta dels Administradors de Propietats é Impostos, podrán acordar les visites d' inspecció per averigar tots aquells particulars que afectin al impost de que 's tracta.»

Fins aquí lo que manan les disposicions vigents.

L' Arrendatari de les cédules personals á la província de Gerona ha prescindit per complert de subjectarse á les disposicions vigents.

No ha passat en quasi cap poble de la província les fulles declaratories, y á Gerona les ha passades á qui li ha vingut bé, deixant de passarne moltes.

Suposant que 's hagi omplertes, ó qu' hagi fet veure que 's han omplertes sos agents, no 's ha ensenyades á ningú ni ha presentat á la Administració les que eren diferents de lo contingut en lo padró del any últim, pera que aquesta pogués examinar si les modificacions fetes eren degudament justificades y notificarles als contribuents pera que aquests manifestassen sa conformitat ó alegassen lo que creguessen oportú.

No ha recullit totes les fulles declaratories que ha passat á Gerona.

No ha redactat en conseqüència 's padrons ab referència á les fulles, que no existexen ó que no ha reunit.

No ha fet los padrons en lo terme senyalat per l' article 26 de la Instrucció.

No ha satisfet á la Hisenda los plassos de l' Arrendament en los dies marcats en lo plech de condicions.

Ha cobrat á Gerona cédules triplicades sense haver format expedient de defraudació.

Intenta acumular los expedients de defraudació á Gerona y procedir d' apremi contra 's que no havian prèss cédula lo any 1893-1894, sense tenir lo padró fet ni aprobat.

No ha satisfet encare á molts Ajuntaments l' import dels recàrrechs municipals corresponents al any econòmic 1893-1894. Més encare, á l' Ajuntament de Gerona li deu l' import dels recàrrechs desde 'l mes de Desembre inclusiu de l' any 1893, y li té presentades liquidacions que no s' avenen y que tampoc concordan ab la comprobació qu' han pogut fer los empleats del municipi.

Fins aquí lo qu' ha fet y deixat de fer l' Arrendatari.

L' Administració ha permès á l' Arrendatari procedir á la cobrança de les cédules de l' any 1893 á 1894 en molts punts, entre altres Gerona, sense padró fet ni aprobat.

Ha aprobat molts padrons pera 'l present any econòmic, constantli que no estaven formats ab subgecció als articles 26 y 27 de la Instrucció y á la R. O. de 12 de Juliol de 1893.

Ha aprobat molts padrons sense avans notificar als interessats les modificacions fetes en les fulles declaratories que 's poguesen afectar.

Ha permès á l' Arrendatari fer y presentar los padrons fora del terme senyalat per l' article 26 de la Instrucció.

Ha permès que l' Arrendatari deixés de satisfer á l' Hisenda los plassos de l' Arrendament, en los dies marcats pel plech de condicions.

Ha consentit que l' Arrendatari deixés de pagar als Ajuntaments los recàrrechs municipals á mesura que 's realisava la cobrança de les cédules.

No ha girat cap visita d' Inspecció al Arrendatari no obstant les reclamacions que se li han fet ja oficial, ja extra-oficialment.

Ha desestimat reclamacions fetes per contribuents per vicis de forma y per falta de justificació, quan ha permès á l' Arrendatari faltar á la forma y al fons y quan los abusos reclamats devian constarli per esser molts d' ells actes ó omissions de la mateixa administració.

Ha exigit de molts Arcades la exposició dels padrons, fins á amenassarlos ab multes si no 's esposaven, per més que aquests li haguessen manifestat y fet veure que 's padrons no estaven fets conforme instrucció.

Fins aquí lo qu' ha fet y deixat de fer la Administració.

Resulta, que l' arrendatari ha faltat á totes ó quasi to-

tes les disposicions vigents qu' hem citat y resulta que la Administració ha aprobat tot lo fet per l' Arrendatari, tot ó dret, y ha faltat també á les disposicions que li aspecten.

Resulta, que l' Arrendatari ha fet los padrons com a vingut bé, en perjudic dels drets y de les garanties pera que no pugan esser esplotats per l' Arrendatari.

Resulta, que lo sucesit ha fet perdre als contribuents qu' han reclamat tota confiança en la equitat y justicia de l' Administració, que té de resoldre les seues reclamacions.

Resulta que molta part d' axò s' ha fet, precisament durant la presència en les oficines provincials d' Hisenda d' un inspector especial, que s' ha de creure hi es perseguit y correigir abusos.

Després d' axò, ¿qué 's hi correspon fer als contribuents vexats y atropellats per l' Arrendatari, quan han reclamat qui 's ampari en sos drets y quan han perdut l' Administració provincial tota confiança?

Reunir-se tots y dirigir al Ministre d' Hisenda una tenta y enèrgica exposició referintli tot lo que passa, i manantli protecció y ajuda y justicia contra l' Arrendatari que no 's subjecte á les lleys, contra la Administració que no 's hi fa cumplir y fins contra la inspecció que no ho persegueix ni ho corregeix.

La moralitat administrativa no consisteix solament en que no 's defraudi al Estat, consisteix també en que no 's defraudi als contribuents en benefici d' una emperadur particular, y les inspeccions pera esser verdaderes y transparentes han de comprendre los abusos de tota classe. ¿Quina serietat, quina veritat se vol que la opinió considera á una inspecció que veu una formiga y no un elefant? ¿Com se vol privar que aquesta sospiti que obiecte ha sigut menys la moralitat administrativa que la persecució á persones determinades? ¿Com se vol var qu' atribuixi la inspecció á móvils mesquins y exigència d' influències poderoses?

¿No seria hora ja de que les autoritats y corporacions y fins los representants á Corts de la província prenguin cartes en l' assumptu, en benefici y en favor de administracions i representants?

J. B. y S.

CRÓNICA

ESPAÑA

Continúan en les Corts los debats politichs, que fan de dàrrar molt. Per are lo únic que se'n desprén i ambicions mal dissimulades y mesquins personalismes. No obstant haver donat En Sagasta y En Moret per la última crisi el criteri econòmic d' aquest últim primer projecte important presentat per lo nou ministre de reforma aranzelaria en lo sentit de la tendència representada pel lo Sr. Moret, encomanant el triomf precisament al Sr. Gamazo, lo rival de Moret y sembla representar en lo si del fusionisme la tendència contraria; desmentint axis lo govern ab sos fets lo quedava ab ses paraules. Lo mateix promet succeir ab la qüestió de les reformes de Cuba; sortit lo Sr. Becerra del ministeri y formant part d' ell lo Sr. Maura, la tendència s'acacionista del primer sembla ser lo que prevaleixerá tra 'l criteri de les reformes ideades per l' actual ministre. Per manera que tot v' al revés y lo únic que 's veu es que en la marxa política y econòmica del govern no ha canviat res, que lo que s' ha canviat son els sòls les persones, y que qüestions purament de caràcter personal son les que han produhit la última crisi. Aquesta visió y aquestas rivalitats, traspujan en lo discurs del Sr. Moret, en lo del Sr. Canalejas, en lo del Sr. Martínez en lo del Sr. Gamazo y en los de tots los ministerials que parlen á les Corts, lo que no priva al Sr. Sagasta de la major frescura, sapiguent que ningú 'l creu, que son partit no hi ha fraccions y que tots son uns. Lo que s' ha avesat ja á n' aquests convencionalismes y estàs venuts que ells son la essència, la vida exclusiva del sistema parlamentari.

Sobre si la presentació del projecte de reforma aranzelaria s' havia de fer al Senat y no al Congrés, s' ha mensat á armar gran trifulca, de la quina 's conservadors se proposan tráure'n molt partit. Entre lo debat lítich y la qüestió de les relacions de les dues Cambra tenen les Corts feyna tallada á lo ménos fins passat l' dia. Nos sembla que 'l pays no 's hi podrà dir mal per la manera com esmessen lo temps.

CATALUNYA

Lo dimecres fó donat garrot en lo pati de la presidència de Barcelona al anarquista Jaume Salvador, autor del atentat del Liceo, qu' ha mort impenitent. Lo noticierisme, ra esplotar l' assumptu, s' ha sortit de mare, estimulant los més baxos instints. Creyem fora de moltu nill una llei per l' estil de la que 's francesos s' han vist obligats a donar, trayent tota publicitat als crims y á les execucions principalment de anarquistes.

Preocupa molt á Barcelona la exigència exhibida del govern, demandant una quantitat crescedissima de preu dels terrenys qu' ocupaven les enderroques municipals. Al menos conforta veure com ab aquest motiu se mou, Ajuntament, Diputació, Diputats y Senadors, conseguint ja de moment que 'l govern afuxi y proposi buscar una fórmula d' arreglo. ¿Perquè no 's lo mateix quan la colectivitat afectada no es Barcelona, sino alguna població ó ciutat petita? Igual dret que Barcelona pot alegar Gerona sobre ses muralles, y aquells estan tretcs pel govern á pública subasta, y ni la Diputació, ni nosaltres Diputats y Senadors s' han mogut per aqüell. Es que á Espanya sois s' ha d' atendre als grossos?

NOTICIES

Oficials.

Ajuntament.—(Sessió del dia 19 de Novembre.)—Presidida per l' Alcalde y ab assistència de deu regidors, comensà la sessió i llegintse la acta de la antecedent q' fou aprovada y firmada.

S' nombra als regidors que componen la comisió de Governació pera constituir la informadora sobre la districte del travall.

La Comissió Central proposa l' abono del import

diploma de fill benemerit d' aquesta ciutat entregat a don Ferran Puig, en virtut d' acord anterior. S' acordà que passi a la Comissió d' Hisenda pera senyalar de quin capítol del pressupòs sit correspon pagarse.

A proposta de la mateixa Comissió i després d' algunes esplications s' acordà adquirir per concurs 6000 kilògrams d' ànsa y 4000 de palla per les cavalleries destinades als serveys municipals.

A proposta del Arcalde s' acordà adquirir de 50 a 100 metres cúbics de grava per l' camí de Ronda. Los seixos Salvat, Botet y Pol, salvaren son vot per creuerer que dita proposició devia passar a informe de la Comissió de Foment.

Lo Sr. Garriga pregunta si l' Arrendatari de cédules ha liquidat ab l' Ajuntament les quantitats que li deu desde l' mes de Novembre de l' any passat. Lo Sr. Arcalde contestà que s' havia presentat la liquidació que al present s' està comprobant.

Y lo Sr. Salvat presentà una moció per escrit, demanant que s' llegís, contestant lo Sr. Arcalde que se li donarà curs y que no s' podia llegir per no estar en la orden del dia.

Diu *La Veu de Catalunya*: «La Comissió Organisadora del Sometent armat de Catalunya reunida lo die cinquè d' aquest mes, tractà molt detingudament de la qüestió dels porta-fusells. Sembla que no acordaren acceptar definitivament la cooficialitat dels catalans, no per cap ratió patriòtica, sinó per que algú indicà que atendre als desitjos dels molts que han comprat lo porta-escopetes català, seria *perjudicial al principi d'autoritat*.

«Casi duptam qu' açò sia cert, donchs si, com sempre s' ha dit, lo us del porta-fusell castellà es voluntari, lo no acceptarlo ó l' acceptarne un altre qualsevol, no trencar cap orde ni manament de la Comissió, ni del Comandant General. O aquí hi ha ordens de Madrid, ó entre l' s directors del Institut, hi ha qui detesta tot lo que té sesomia catalana.

«Sia com sia, no es pas encara ocasió de fer massa consideracions, donchs l' assumptu no està del tot resolt. L' acord de la Junta fou nombrar una comissió composta de quatre individus, pera que dictamine sobre aquesta important qüestió. Tenim fé en que l' s seixos nombrats fallaran ab recta justicia, axis nos ho fa esperar sa condició de catalans y la respectabilitat de sos noms,

«Lo Sometent de Sta. Coloma de Cervelló, està decidit a treballar de valent fins a veure lo resultat final.»

Les nostres noticies coincidexen ab les del setmanari barceloní y molt nos temém que rabons molt diferents de les esclusivament inspirades en lo patrioisme y en lo amor á la Institució, condueixin á desnaturalizar á aquesta, com ha succehit ab altres institucions purament catalanes, com per exemple l' Institut Agrícola-català de Sant Isidro. Lo Sometent català, avuy ja no es lo que era, y, com feu observar fà poch lo Sr. Omar, devia haver censat per rebutjar la pseudo-organisació militar que se li ha donat. D' una cosa vé l' altre, y axis aquí a Gerona hem pogut veure formats com un batalló y marcant lo pas al só de músiques de regiments als sometents dels pobles veïns, ab sa esquadra de gastadors, son comandant militar montat al devant, ses banderoles guies y ses veus de mando; res, exactament com si personnes grans s' haguessen proposat jugar á soldats com las criatures, ab gran satisfacció interior per la seu part y deleitació del públich, que mitg format, mitg rient s' ho mirava, a tret per la novetat de l' espectacle.

Tampoch posém gayre confiança en les personnes encarregades d' estudiar y resoldre l' assumptu, totes ó la major part d' elles ab compromisos de partit, ab prejudicis d' amor propi, y algunes, si no nades á Catalunya, afectant unes inclinacions totalment forasteres y parlant en familia y usualment en castellà.

—Lo nou gefe de la Estació del ferro carril de Tarragona á Barcelona y França en aquesta ciutat ha tingut la atenció d' oferirnos sos serveys en dit càrrec. Agrafím á D. Joán Perez la consideració y li desitjém puga tenirlo per molts anys.

—L' Arrendatari de les cédules en aquesta província ha publicat en lo Butlletí Oficial del die 19 d' aquest mes un avis, fent á saber que desde l' die 20 del mateix se procedirà á la cobrança de les cédules personals d' aquest any econòmic ab expressió dels noms de sos cobradores en los districtes d' aquesta ciutat y en los diferents partits judiciais de la província.

Aquí sois nos correspón fer present que l' periodo voluntari pera prendre cédules es de tres mesos y que aconsellem als contribuents que entretant no n' prenguin para lo que puga succehir.

A propòsit; *El Baluarte* fa observar que l' agent cobrador pera l' partit de Figueres es lo qui figura com a director del periódich *La Lucha*, lo que no troba prou decorós pera l' prestigi del periodisme. ¡Que li vol fer! son qüestions que tothom les entén á la seu manera. No saltres nos concretarem á ferro constar, pera que l' s contribuents y l' públich sápiguen quin cas tenen de fer de lo que digni dit periódich en tot lo que fassi referencia á cédules personals, y judiqui de la independència de certis portants veus de la opinió pública.

—Lo Centre Catalanista de Olot ha trasladat sa casa social al carrer de Clivillers, un dels punts més cèntrics de la pob'ació. En lo nou local hi ha establert un saló de lectura, en lo qui s' hi troben un bon aplech de diaris y revistes.

—Diumenge passat fou elegit á Barcelona lo Consistori dels Jochs Florals pera l' vinent any, essent nombrats Mantenedors los Seixos següents: D. Lluís Domenech y Montaner, D. Hermilló de Oloriz (Arxiver de la Diputació Foral de Navarra), D. Joseph Estanyol, D. Joseph Ll. Pellicer, D. Jaume Ramón y Vidalés y D. Joan Almirall y Fuster; y suplents, los Srs. D. Claudi Planas y Font, D. Joaquim Tomásino, D. Agustí Valls y Vicens y don Lluís de Mercader.

—Per medi de Butlletí Oficial extraordinari, lo Sr. Governador convoca als electors del Districte d' Olot-Puigcerdà pera la elecció d' un diputat provincial per dit districte, la quina se verificarà lo diumenge die 16 del mes de Desembre vinent, al objecte d' ocupar la vacant que ha produbit en la Diputació Provincial la declaració d' incapacitat de D. Francisco Monsalvatje.

—Lo Centre Català de Sabadell celebrarà lo die 24 del present una vellada necrològica pera honrar la me-

moria del inoblidable artista y patriota català En Joaquim Vayreda.

—Lo Governador Civil Sr. Ayuso se proposa regalar á la ciutat de Gerona un teló de boca y dos canalobres pera l' Teatre, com regala, també després de fires, l' altre vegada que fou governador, los banchs que encara hi ha en les Rambles.

—Algunes de les personnes que varen contribuir á la suscripció pera ajudar á pagar los gastos de les festes de les passades fires, estranyan que la Comissió no hagi acabat de publicar la llista de les quantitats recollides y esperan que la mateixa donarà aviat compte al públich de la inversió de lo recaudat.

—Lo Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca ha rebut l' oferiment de cooperació de la *Associació Catalanista de Lleida* pera treballar á favor de nostres comuns ideals. Moit esperém de la nova societat, que pot contar ab tot lo que nosaltres poguem y los hi sia profitós. Dita Associació s' ha constituit, dividintse en les següents seccions: De Ciències, Lletres y Arts, de Industria y Comerç, d' Agricultura y d' Escursions; y ha acordat tot seguit adherir-se á la UNIÓ CATALANISTA.

Secció Literaria.

SENSE DONES

—No se l' s hi ha ocorregut mai, pensar en lo que succeiria en le mon si un dia desapareguessen totes les dones?

—Qué s' acabaria la rassa humana, vritat? ¡Jo també bo sospitava! que 'n son de vius: pero no, no vuy dir axó; vuy dir quins efectes produbiria en les nostres costums, la ausència de les dones, durant lo temps que tardesssem en acabar nostra vida los del *sexo feo*. En axó, molt fácil que vostés no hi han pensat; donchs jo sí! Jo, com que tinch molt poca feyna, y la que tinch no la acostumo á fer, me dedico de tant en quant á resoldre problemes trascendentals y á fer investigacions curioses, tal com la que l' s hi he plantejat al comensar.

—Lo primer efecte, segons los meus càculs, seria una explosió general de poesia. Me explicaré: la ausència de les dones impresionaria de una manera ó altre al noranta cinquè per cent dels homes; los enamorat y l' s casats de fresch, se entregarian á la desesperació més fonda; en canbi, los aburrits del matrimoni, los que tinguesen sogra y l' s que deguessen quartos á la patrona, bailarian per un pén. En los dos casos l' efecte seria igual; fos d' alegria, fos de tristesa, rebriam la major part dels homes una emoció violenta, una impresió fortíssima; un sentiment de tal magnitud, ja sab tothom que éconstituheix una especie d' estat de bojeria transitoria, y com que á l' home, quant l' hi grilla l' cap, lo primer que se l' hi corre es fer versos, ja 'ne tindrian á tots amorrats á la taula, fent redolins á la memoria d' alguna fulana ó su-tana.

Després vindria una modificació radical en la manera de vestir; perduda per complet la vanitat, no tinguent com no tindriam necessitat d' agradar á ningú, nostres vestits s' ajustarien únicament á la comoditat; al istiu no portariam més que espardenyes y barret de palla; en canbi, al hivern, l' uniforme seria molt més complicat, vestit de llana groxidíssima, sabates de simolsa, gorra de pells, gambeto y bufanda.

Qui estaria aburrit de debò serian los *cassadors de pubilles*. Perdut ja l' matrimoni, únic medi de que s' refiavan pera viurer ab l' esquena dreta, no l' s hi'n quedarian més que dos, jugar ó robar; jugar no es per ells, porque vol cert desprendiment per' arriscar quantitats, cosa que ells no acostuman á tenir, seguint com son, per lo general, devotissims de la *virgen del puño*, y en quant al robar tampoch los hi vindria prou be perque, al terme y á la fi, lo robar es un travall y no hi ha cosa que l' s offendui més que travallar!

Y contin, que no solament entre l' s homes se veurián les consequencies de tal succès, nc; també s' coneixerian entre les besties: de moment, no quedarian més ossos que l' s que portan los húngaros y saboyans, fermats pel nas, á lluir les seves habilitats, y algún altre que faria vida d' hermità per les altures del Pirinéu; després, los gosssets mimats de les dones, aquests de llanes, y aquells otros vinguts d' Inglaterra que semblan fets de fil d' empalomà, se moririan de gana, no poguente acostumar á rosegar ossos y alguna qu' altre puntada de pén, que constituhirian llavors son régime alimentici; per últim, algún canari, refilaria contínuament elegies y responsos, recordant alguna boqua de quinze anys, de la qué prenia cada demà l' pinyonet, ab grau enveja de més de quatre.

—Lo que seria de notar, perque semblaria á primera vista una contradicció, es que, malgrat d' aumentar notablement la religiositat, los confessionaris estarian casi sempre buyts y l' s confessors en vaga! ¡Es clar; per una banda, faltarian les beatas cansoneres que van allí á accusar-se dels pecats seus y dels de les vehines, y per altre banda, com que l' s homes no pecarien mai! Tant sols una vegada l' any, y encare per cumpliment, aniriam allí á passar revista.

Jo pensava anar estudiant aquesta qüestió estensament, quant se m va acudir que no tenia importància per varies raons, axis es que la vaig deixar. Primerament, que axó de que totes les dones del mon desapereguen no crech que ho veyem mai. Segonament, si les dones se n' anaven, lo que passés després me tindria molt

sense cuidado, perque lo que es jo no m' quedava pas; agafava la maleta y me n' anava ab elles.

JOÀN VINYAS.

À LA MEVA AMOR

Aprop del Santuari (1) ahon habita la que dels Angelets es Sobiran, enronada d' alzines y de rouredes, al mitg del bosch una caseta s' alça. Es la mansió gentil que jo he escullida per gosar del amor que 'ns asalga; es ahon te vull dur, axis que sien devant l' Altar juntades nostres ànimes.

Allí, llany de poblat, sens testimonis, tú chiràs de mon cor l' amorós batre y jo l' del tenu... y passaré los dies entre un sospir y un bés y una abraçada.

Cóm gosaré, mon bé! Quan somrisenta despertaré la terra al bés de l' auba; á l' hora que l' s pinçans ab vèu melosa saluden al nou jorn ab sa complanta, nos vindrà á dexondir la cançó bella dels rossinyols que nien prop la casa. Tot fent bracet y beneint al dia, arribaré al cim de la montanya y 'ns ficaré á dintre la Capella y ab devoció chirérm la Missa Santa, mentre un prech cada hú farà á la Verge: Que l' goig nos concedesca d' esser pares.

Quan ja l' sol haurá fós la espessa boyra, sortiré á donar una passejada y, sospirant d' amor á cató d' orella, gosaré del magnífich panorama.

Veuré al lluny, desafiant als núvols, del Pirinéu altiu la testa blanca y t' contaré les gestes glòriosos de nostres ascendents, los Almogávers. A un cantó oviràrem la Mar llatina que 'ns fará recordar del Rey En Jaume, quan, per anar á deslluirà Mallorca, ab la gent catalana s' embarcava.

Lo vell Montseny, ab ses ferestes cimes, nos farà recordar de sa germana, la montanya hon està la Moreneta vetllant de dia y nit la nostra Pàtria.

Nos portarán Gerona á la memòria los monts que 'ns privarán de contemplarla, y t' contaré com del poder dels Moros lo príncep Carlemany la deslluirava; y del any nou remembraré lo siti cent y mil voltes glòrios, encara que Gerona s' rendí, puix si s' rendí fóu per la fam, jamay per la metral·la.

Y veient los turons y les bosqueries y fèrtils camps y boscos y montanyes y valls y rius y extensos prats, que forman la nostra amada terra Catalana, beniré al Deu de les Altars que aquesta terra 'ns va donar per mare.

Á l' hora xafosa del mitg dia, tornaré altre cop á nostra casa; y esperaré á que la tarda arribi pera tornar á fer la passejada, fins l' hora trista en que les flòs s' aclarquen y 's colga l' sol derrera les montanyes.

Y conservant la Fè sempre sancera y á la PÀTRIA estimant sempre com ara, gosant d' AMOR iré passant la vida.

¡Qui més felic que l' s dos, ma benamada?

Joseph Morató y Grau.

Gerona, 1892.

Secció Religiosa.

SANTS DE LA SETMANA.

Dissapte, 24.—S. Joan de la Creu fdr. y sta. Flora v. Diumenge, 25.—XXVIII. S. Mercuri soldat mr. y sta. Catarina vg. mr.—Abs. general en la Mercé y Trinitat.

Dilluns, 26.—Los Desposoris de N.ª S.ª y s. Conrat b.

Dimarts, 27.—Sts. Fecundo y Primitiu mrs.

Lluna nova á les 8 h. 42 minuts del mattí, en Sagitari.

Bons temps.

Dimecres, 28.—S. Gregori III p. y cf. y san Rufo y sa família.

Dijous, 29.—S. Sadurní b. mr. y San Filomeno mr.

Divendres, 30.—S. Andreu apóstol.

QUARANTA HORES.

Avuy se troben en l' iglesia de l' Hospici.

Demà començaran en l' iglesia del Mercadal.

Secció Comercial.

Mercat de Gerona del dia 17 de Novembre.

Especies.	Mesures.	Pesetas.
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	13
Mestay.	>	11
Ordi.	>	8
Segoi.	>	10
Civada.	>	7
Besses.	>	12'50
Mill.	>	13'50
Panís.	>	14
Blat de móro.	>	11'50
Fajol.	>	00
Llobins.	>	8'50
Fabes.	>	12
Fabó.	>	13
Fassols.	>	24'00
Monjetes.	>	23
Ous.	Dotzena.	1'40

(1) Santuari de la Mare de Déu dels Àngels, á dues hores y mitja de Gerona.

Establiment tipogràfic del DIARIO DE GERONA.
Pujada de Sant Feliu, núm. 3.

SECCIÓN D' ANUNCIS

OBRA NOVA

DELIBERACIONS
DE LA

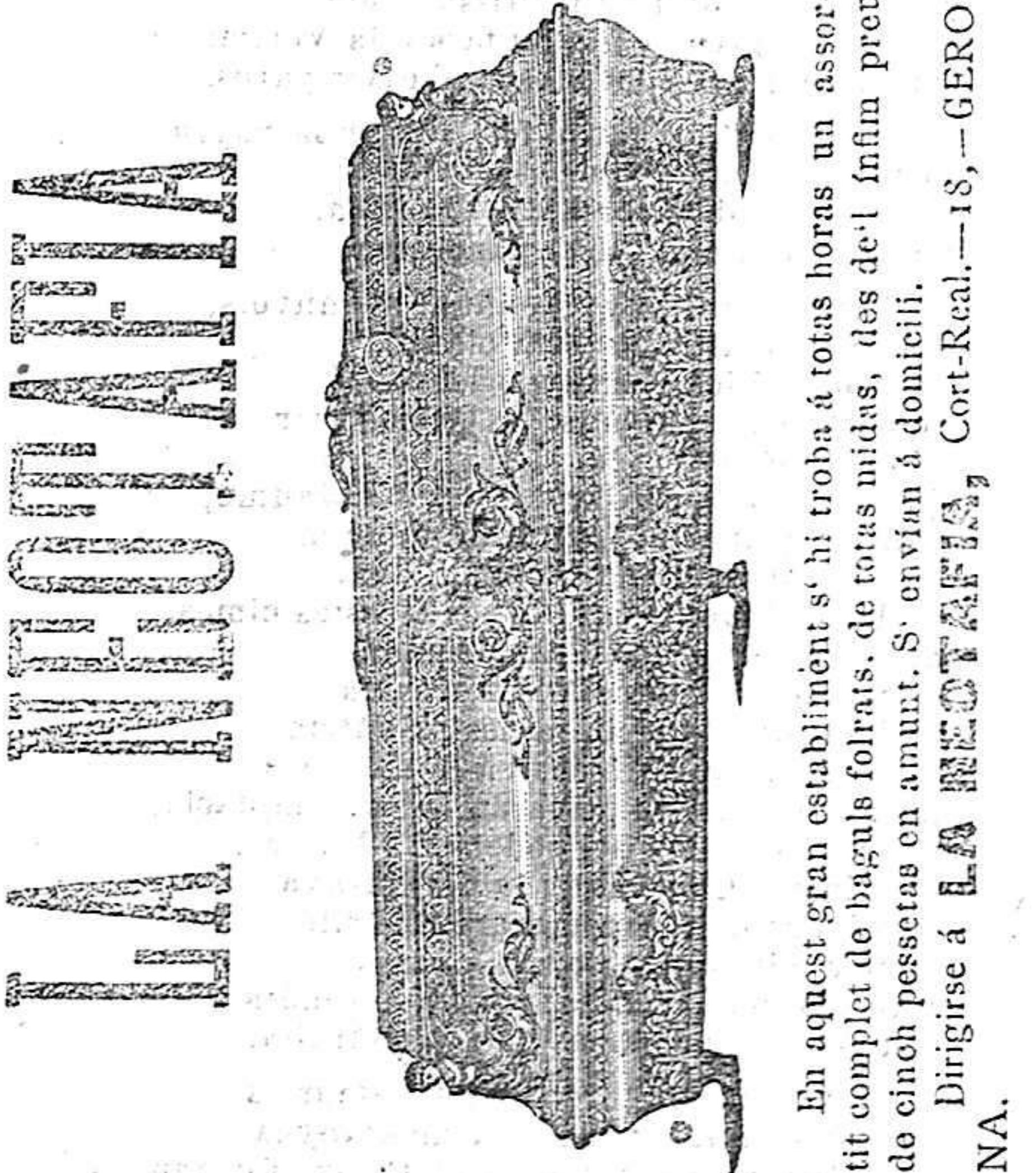
Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

UNIÓ CATALANISTA

CELEBRADA Á MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892.

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ells s' hi pronunciaren y llegiren, y las **Bases** definitivament aprobadas pera la **Constitució regional catalana**, se ven al preu de dos pessetes en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l' Argenteria, Gerona.

En aquest gran establiment s' hi troba á totas horas un assortit complet de baguts folrats, de totas mides, des del infinit preu de cinc pessetes fins en amunt. S' envien á domicili. Dirigir-se á L. M. REOTAFÉ, Carrer del Carme, 18, Gerona.

ESTABLIMENT
TERÁPICH-SULFURÓS

dirigit per los Doctors

D. JOSEPH PUIGCARBÓ

D. AGUSTÍ BASSOLS Y PRIM.
Caspe, 7 (junt al Teatre de Novetats). Teléfono, 301
BARCELONA.

Aquest establiment, provehit de tots los avensos moderns, y també de perfeccionades calefacció y ventilació per medi del vapor, està destinat á:

Hidroterapia

Duxes comuns y sulfuroses de totes classes (anémies, nervosis, gastralgies, reumatisme, neurastenia, etc.)

Balneoterapia

Banys comuns, sulfurosos, medicinals.—Banys russos.—Banys turch.

Neumoterapia

Ayre comprimit y rarefet, oxígeno, nitrógeno, atmosferes creosotades y altres.—(Bronquitis, catarros crónichs, tisis incipient, asma, etc.)

Sulfoterapia

Que consta de:

a) Aygues sulfuroses pera beguda, semblants á les de la Puda, Archena, Betelú, Bagnères de Luchón, etc. (Herpes, enfermetats secretes, limfatisme, escrufula, etc.)

b) Pulverisacions sulfuroses (Angina é irritacions herpétiques del canyó, faringitis, bronquitis, etc.)

c) Báus ó inhalació (Bronquitis, asmà, tós herpes, etc.)

d) Vaporari ó inhalació difusa (Bronquitis, catarros crónichs, coqueluche, etc.)

Aquestes aygues—dites Aygues sulfuroses de Barcelona—se usan ab èxit crexent en los molts casos en quins està indicat lo tractament sulfurós. També se despaxan embotellades.

Massoterapia

local y general (girados, torcedures, fractures, reumatisme, etc.)

Electroterapia.

Consulta de malalties cròniques y nervioses, per lo Director DR. PUIGCARBÓ, de les 11 del matí á la 1 de tarda y de 5 á 7 de la tarda.

Consulta de malalties de l' aparato respiratori, per lo Director de la secció neumoteràpica, DR. BASSOLS Y PRIM, de 10 á 12 del matí y de 6 á 7 de la tarda.

Establiment de Don Pere Prunell

S' hi trobará un gran assortit de camises, corbates, colls y punys, sedas y llanas y demés articles de novetat pera vestits de senyora.

PREUS LIMITADISSIMS

Voltas de la Rambla, cantonada al carrer de Besadó, 26, Gerona

Máximo Fernández

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minòxima vegetal pera tenyir lo cabell. No té rival en lo mon, perqué á més de sos efectes maravillosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprendent espcífich, se ven en dita perruquería,

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT, 24
GERONA

Grans rebaixas al engrós.

També s' troba en venda en dit establiment la

Tintura americana instantànea

JOAN GRIVÉ

Progrés (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d' il-luminació per gas y petroli.

Serveys complerts de cuyna. Cereria.

Instalacions de para-llamps, campanetas elèctriques y teléfonos, á preus limitadissims.

EDICIÓ DE PROPAGANDA

DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

DEL "CENTRE CATALÀ", de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la UNIÓ CATALANISTA

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada impresió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Català» de Sabadell.

MEDICAMENTS ACREDITATS

RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfits GIMBERNAT

Lo meller dels tònichs reconstituyents coneguts, desperta la gana, cura l'anèmia, clorosis (colors tristes), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en les convalescencies: Ampolla 10 rals.

Ví restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per escelenzia, pera combatre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Té un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. Ampolla 12 rals.

Ví de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estiurulant de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: Preu 8 rals.

Se venen al engrós

Farmacia del autor Conde del Asalto, 14.—BARCELONA.
Al detall en totes les farmacies.

SUCURSAL JUNCOSA

Plaça de la Constitució, número 13
GERONA.

Casa especial en xocolates, cafés, sures y thés.

Banch Vitalici de Catalunya

Comp.ª general de segurs sobre la vida establecida á Barcelon

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dicembre 1893	87,949.791,98
Actiu en idem..	15,387.928,87
Sinistres pagats fins á idem..	3,282.316,69
Reserves ó fondos de segur á idem..	4,178.675,62

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat á la seva doaa, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Mixto.—Capital pagador al assegurat si viu lo dia fixat; ó, immediatament d' ocurrer sa seva mort, á la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo dia fixat sia al segurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba lo pago de les primes.

Aquests segurs participan en un 50 per 100 dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

SEGURS TEMPORALS.—SEGURS DE SOBREVIVENÇA

SEGURS MIXTOS Á CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General á n' aquesta Província:

Joseph Coderc y Bacó, advocat.—GERONA

Establiment y taller

DE

PAU CASSÀ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnifichs mostruaris de papers pera decorar habitatges desde 25 céntims á 30 pessetas la pessa.

Cromos, motlluras, trasparentes y cuadros

Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baixada del Pont de pedra, 14

ACADEMIA DE TALLER

y de confecció pera senyoretas, ab lo método més fàcil tots los coneiguts y ab Real Privilegi, dirigida per l' mestra de dit método

D. Carme Miró de Grau

Ab una sola llissó se poden tallar tota classe de pretzades interiors y exteriors.

Clases de 11 á 12 y de 3 á 7.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT, 13, PRINCIPAL

ESTABLIMENT

D. FRANCISCO SABATER

SOMBRELLERIA

S'han rebut las últimas novetats per la proxima temporada; los preus sumament econòmics.

CAMISERIA.—ASTRERIA PER NOVETAT

Especialitat en trajes pera col·legials

3, Rambla d' Alvarez, 3

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMPAÑIA

SALT

MOLÍ FARINER

SISTEMAS AUSTRO-HUNGARIOS Y DE MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema fan las moltas á preus sumament mòdics.

SABATERIA

DE

JOSEPH M. VENTOS

Calsat per senyors, senyoras y nens.

Especialitat pera l' que s' encarregui expressament